

Skæbner i skyggeland

Begrebet 'negativ social arv' dækker over en virkelighed, de fleste danskere kun møder glimtvis og på afstand. Her anmeldes en bog over dette tema.

Anmeldelse ■ Af Bjarne Thannel

■ "Skæbner i skyggeland" er en bog om en kvindes opvækst, hendes problemfyldte liv – blandt andet myrdes hendes lillesøster – og den intensive og langvarige hjælp, som hun modtager i Horsens Kommunes Familiehushus med det formål at undgå en anbringelse af hendes børn uden for hjemmet.

Trods emnet og alvorstonen, der slås an i indholdsbeskrivelsen på omslagets bagside, synes jeg, at jeg har fået en indbydende bog i hånden. Et kraftigt mat omslag med et varmt maleri af menneskelige konturer på titelsiden og et symbolmættet sandplay-billede på bagsiden. Flere varme billeder og fotografier kommer til syne ved en hurtig gennembladren plus svagt rødlige bokse med digte og citater i rød skrift. Teksten er sort og kontrastfuld, opdelt i mange overskuelige afsnit, og mange dramatiske udsagnsord springer frem. Appetitten vækkes.

Fra indledningen: "Denne bog er skrevet for at fortælle, hvordan man gjorde et barn fortræd, og hvilke konsekvenser det fik for hende og hendes muligheder for at skabe en meningsfuld tilværelse – også for hendes børn." Og bogens mål beskrives som "at få os alle til at forstå, hvor vigtigt det er at foretage en tidlig forebyggende indsats – for at bryde destruktive mønstre, der næsten automatisk påfører børnene de problemer, de selv er vokset op med."

Med politiske undertoner

Dette gøres primært via en grundig casebeskrivelse, som for størstedelens vedkommende er klientens egne rammede ordvalg. Og stærkt står bogens hovedafsnit, som er modernes fortælling om barndommens traumatiske tildragelser og mangelfulde omsorg samt dets konsekvenser op gen-

nem årene. En rapport fra bunden af socialgruppe 5, hvor de sociale betingelser og psykologiske problematikker gensidigt forstærker hinanden negativt.

Det er en casebeskrivelse, som også har et politisk budskab. Den illustrerer, at behandling både nytter og forebygger. Behandling og forebyggelse er ikke modsætninger.

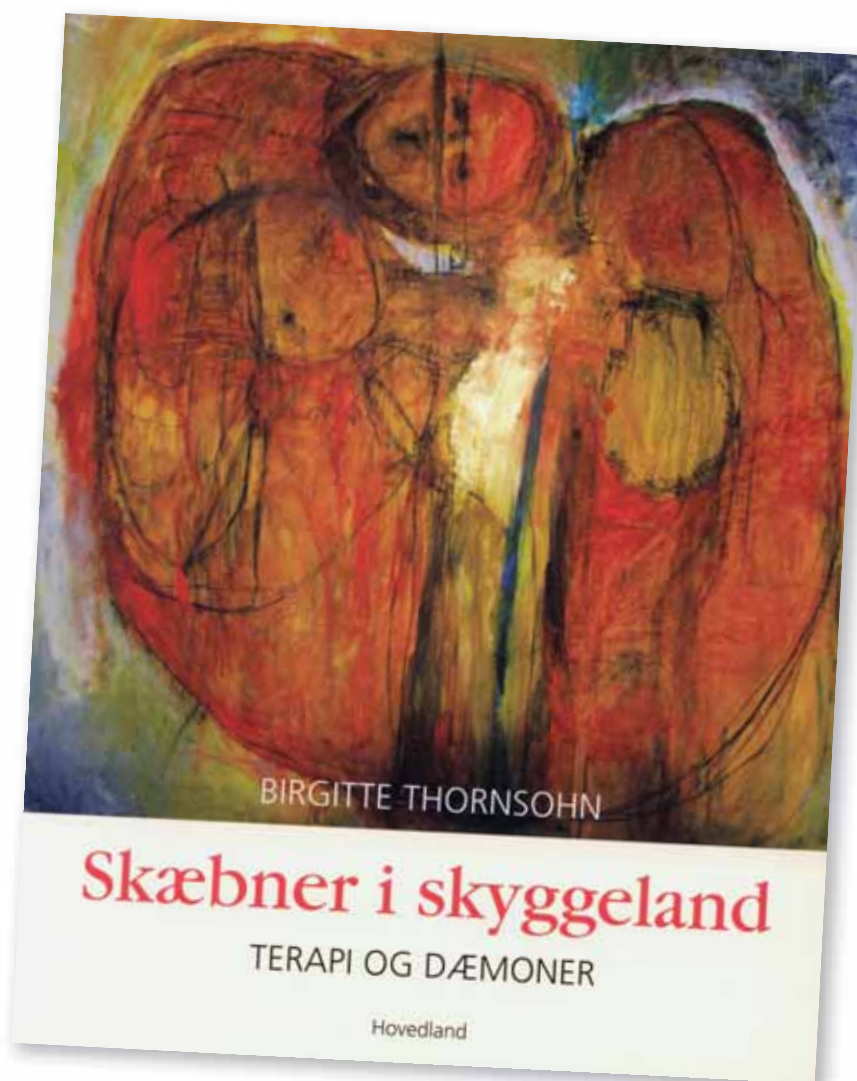
Denne bog forsøger blandt andet at give svar på, hvad der skal til for at hjælpe hårdt belastede individer og familier. Tilsyneladende er omfanget af samfundets socialpsykologiske problemstillinger trods ihærdig indsats jo ikke for alvor for nedadgående.

Den behandlingsindsats, der skulle investeres i denne mor alene, var omfattende: 2 gange 1½ timers intervention i hjemmet om ugen i 14 måneder. Individuel terapi 1½ time en gang om ugen. 2 gange gruppeterapi a 3-4 timer om ugen i to år. I alt blev det til 3½ års intensiv behandling plus periodevis opfølgning.

Nysgerrig efter detaljer

Her får vi på en letlæst og medrivende måde en beskrivelse af resultatet af et arbejde med en mor/familie, der som udgangspunkt ikke har klientfærdigheder. Hendes evne til at formulere, hvad hun ønsker hjælp til at løse eller lære, er omvendt proportionalt med problemernes omfang, og hvor selve klientens problematik, herunder manglende tilid til og tro på andre, står i vejen for at modtage hjælpen.

Bogen leverer det, den lægger op til. Den er mere case end konkret behandlingsmetode og -proces, og selv om appetitten bliver tilfredsstillet, får jeg lyst til engang at kunne læse fx en teoretisk-metodisk beskrivelse fra forfatteren/Fa-

miliehuset i Horsens. Jeg bliver nysgerrig efter mere detaljerede beskrivelser og eksempler på Familiehusets behandlingskoncepter, blandt andet brugen af sandplay, spædbørneterapi, relationsarbejde, gruppeterapi og individuel psykoterapi med denne målgruppe, der som enhver der har arbejdet inden for området ved, udgør en kæmpemæssig behandlingsmæssig udfordring.

Det foresvæver mig, at Jesper Juul skulle have udtalt, at behandlingssystemet har en tendens at lade de mindst uddannede og mest uerfarne arbejde med de sværeste familier. Når man gør det modsatte, kan behandlingen lykkes, som det vises her.

Nytter det –?

Et stående spørgsmål har i behandlerkredse været, om vi kan bruge psykoterapi i arbejdet med de ressourcetsvage. Denne fortælling viser, at det kan man – når terapien tager udgangspunkt i klientens (meget svage) forudsætninger og der i øvrigt også bruges mange ressourcer på en bred vifte af undervisning, rådgivning, konkret opbakning, tillidsopbygning, netværksstøtte osv. osv.

Alt for mange værdigt trængende får ikke et relevant be-

handlingstilbud, og mange af de tilbud, der gives, er ganske simpelt ikke dybtgående og omfangsrige nok til at medføre en grundlæggende og vedvarende forandring, der for alvor giver frugtbare resultater ned gennem de kommende generationer. Af samme grund kan det ikke undre, at hvert kapitel i bogen prydes med en illustration af en skildpadde – selv effektiv behandling går langsomt.

Nytter det at arbejde med ødelagte, ressourcetsvage og desillusionerede mennesker på samfundets sociale bund? Ja, når man bruger kompetente fagpersoner, der favner en flerstrengt metodisk tilgang, og giver dem ressourcerne til det, så nytter det afgjort på længere sigt. Der er grund til optimisme.

Bjarne Thannel

BOGDATA ■

Birgitte Thornsohn: "Skæbner i skyggeland – terapi og dæmoner". Hovedland, 2007. 143 sider. 198 kr.